

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Nova
gymnasium i Simrishamns kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Nova gymnasium avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Nova gymnasium i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna fortsätta att utveckla metoder för att tydliggöra syftet med lektionerna för eleverna och dess arbetsmoment.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med samtlig personal fortsätta att utveckla en samsyn gällande skolans gemensamma strategier och förhållningsätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera avvikelser i lärares bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **31 januari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:775) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Nova gymnasium leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Granskningen visar vidare att skolans analysarbete leder till att utvecklingsåtgärder sätts in. Granskningen visar även att rektorn ännu inte påbörjat ett strategiskt jämställdhetsarbete. Vidare visar granskningen att rektorn skapar förutsättningar för kollegialt lärande och samverkan mellan lärarna men att skolans beslutade förhållnings- och arbetssätt inte tillämpas av alla lärare.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Av intervjuer med rektorn, personal från elevhälsan, lärare och elever samt av inskickad dokumentation framgår att såväl kunskapsresultaten som värdegrundsuppdraget på skolenheten följs upp genom exempelvis ett nyligen infört digitalt system där elevernas måluppfyllelse förs in, skolutvecklingsmöten, ämneslagsmöten, genom enskilda samtal med elever och lärare, elevhälsoenkäter och elevhälsomöten samt på mentorstider. Rektorn och elevhälsan identifierar kontinuerligt, var fjärde vecka i det digitala systemet, vilka elever som uppfyller betygskriterierna eller som är i behov av anpassningar och stöd i undervisningen. Utifrån detta arbete utvärderas insatser både på individ- och gruppnivå kontinuerligt. Rektorn följer även på samma sätt upp resultaten på introduktionsprogrammen och har i sin analys sett att vissa elever går där väldigt länge vilket har lett till en diskussion med förvaltningen hur de ska arbeta med detta till nästa läsår. Vidare framkommer av intervju med lärare att rektorn följer upp det arbetsplatsförlagda lärandet genom att besök på arbetsplatserna genomförs, så kallade trepartssamtal med elev, lärare och handledare, självvärderingsverktyg samt det nämnda digitala systemet. Lärare och rektorn har i sin analys av det arbetsplatsförlagda lärandet sett att det fungerar mycket bra och att det till stor del beror på att de har kompetenta yrkeslärare som gett god information till handledarna

inför det arbetsplatsförlagda lärandet och även gett eleverna goda förutsättningar inför sitt arbetsplatsförlagda lärande. Gällande uppföljning av värdegrundsuppdraget berättar rektorn att de i sin analys sett att det finns olika synsätt i dessa frågor bland pedagogerna beroende på vilken skolenhet de har jobbat på tidigare (se nedan Ledning och organisation). Vidare berättar rektorn att de i uppföljningen av värdegrundsarbetet, utifrån de problem de sett i sina enkäter till eleverna, gjort insatser med hjälp av kuratorn. Ett exempel på detta är att de arbetat med samtyckesfrågan. Rektorn säger också att den gemensamma frukosten (se nedan Arbete för trygghet) som de infört för eleverna har varit gynnsam för värdegrundsarbetet kopplat till sociala sammanhang. Utvärderingen från förra läsårets kunskapsresultat visade enligt rektorn på dystra siffror genomgående, särskilt i svenska, engelska och matematik. Av nationell statistik framgår exempelvis att vårterminen 2022 fick 69 procent av eleverna kursprovsbetyget F i matematik 2B. Motsvarande siffra för riket var 40 procent. Rektorn har tittat på data i den förra kvalitetsrapporten som till exempel det stora antalet F i betyg samt på genomströmningen. Rektorn skaffar sig en bred bild av undervisningens genomförande genom det tidigare nämnda digitala systemet, verksamhetsbesök, dialog med elever, kontinuerliga samtal med lärare samt rektors deltagande vid olika möten. På rektorns initiativ genomför också eleverna en utvärdering av undervisningen för varje kurs. Rektorn hittar härigenom bra exempel och har skapat grupper bland lärarna som redovisar sina styrkor för varandra. Rektorn leder detta arbete genom förstelärarna och följer upp resultatet från utvärderingarna till att bland annat se hur undervisningen genomförs. Det ger sedan ledning för rektorn vad för fokus de ska ha på undervisningen inför nästa läsår. Lärare berättar att rektorn är närvarande och synlig i verksamheten och har god insikt i hur undervisningen genomförs. Rektorn har härvid sett att undervisningen till viss del skiljer sig åt mellan lärare exempelvis gällande struktur och anpassningar. Ett utvecklingsområde som rektorn har identifierat är därför användning av tydliggörande pedagogik för det strukturerade arbetet i klassrummet (se område 2 Undervisning).

Granskningen visar vidare att skolans analysarbete leder till att nödvändiga utvecklingsåtgärder sätts in. Enligt rektorn pekade lärarnas analys av kunskapsresultaten enbart på yttre omständigheter, till exempel pandemin och distansundervisning, som en förklaring till de låga kunskapsresultaten. Rektorn säger emellertid att analysen måste breddas till att även omfatta undervisningens genomförande och anpassningar. Utifrån detta har de upprättat en handlingsplan för nuvarande läsår för att ge eleverna möjligheten att uppfylla betygskriterierna i de kurser de missat. Exempel på insatser är att de arbetar med tydliggörande pedagogik och formativ bedömning. Ytterligare exempel på insatser är att eftersom rektorn har

sett att det finns behov av stöd till eleverna har de infört extra undervisningspass två gånger per dag med lärare närvarande samt den så kallade studieverkstan fyra eftermiddagar i veckan som bemannas av elevhälsans personal. Rektorn har i sina analyser identifierat både framgångsfaktorer och utmaningar. Exempel på framgångsfaktorer är de goda relationerna som råder mellan lärare och elever där lärarna bryr sig om eleverna och stöttar dem samt även att de flesta lärare bedriver undervisning med höga förväntningar på eleverna. Utmaningar som rektorn identifierat utifrån sin analys är bland annat att eleverna ska få en likvärdig undervisning oavsett vilken lärare som undervisar och att alla lärare förhåller sig på samma sätt till det som har beslutats som skolans arbets- och förhållningsätt (se nedan Ledning och organisation). Enligt rektorn behöver de fortsätta att utveckla undervisningen och samsynen i kollegiet. Vidare säger rektorn att hen har haft att förhålla sig till den tidigare beslutade resursfördelningen men att de nu organiserar för nästa läsår utifrån de behov de ser.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och att hen inte försäkrar sig om att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära. Lärare, personal i elevhälsan och rektorn säger att det ännu inte finns något pågående jämställdhetsarbete på skolan som leds av rektorn. De berättar vidare att de först i samband med Skolinspektionens granskning har börjat prata om frågan och rektorn säger att jämställdhetsarbetet är något de måste medvetandegöra på skolan. Lärare och personal från elevhälsan säger dock att i nuläget så förekommer det att frågan om jämställdhet kan komma upp på individnivå på förekommen anledning och att frågorna diskuteras med eleverna inom ramen för undervisningen i kurserna. Vidare berättar lärare att de i sin analys av resultat i matematik tittar på hur kvinnor och män presterar men att de inte har analyserat det vidare. Eleverna ger i intervju exempel på att det finns lärare som är hårdare mot kvinnliga elever vid sen ankomst och att de pratar om jämställdhet i undervisningen i olika kurser. De ger också exempel på att de upplever att kvinnliga och manliga elever behandlas likvärdigt, exempelvis när det gäller talutrymme på lektionerna, men som framkommit ovan beror detta inte på att skolan har ett gemensamt och strategiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn. De resultat som utgör underlag för skolans kvalitetsarbete är inte heller könsuppdelad och av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektorn framkommer att det för närvarande inte finns några strategier för att främja likvärdighet mellan könen.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom att skapa förutsättningar för lärarna att samverka och följa upp det kollegiala lärandet. Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan, rektorn och inkommen dokumentation framgår att det finns fungerande strukturer kring mötesforum för att skapa förutsättningar för lärare att samverka och för kollegialt lärande som rektorn styr. Samverkan sker exempelvis genom regelbundna skolutvecklingsmöten med all personal, ämneslagsmöten och arbetslagsmöten samt försteläarmöte. Skolans samtliga pedagoger medverkar även i elevhälsomöten som exempelvis innehåller fortbildningsinslag, redovisning av utredningar av elever och pedagogers egna lyfta ärenden som hanteras tvärprofessionellt tillsammans med undervisande lärare. De har även flera kompetensutvecklingsdagar under ett läsår som används till kollegialt lärande varav fem av dagarna detta läsår har används till att synliggöra huvudmannens mål för all personal. Rektorn säger att hen följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen genom enkäter till eleverna och genom att titta på genomströmningen. Biträdande rektorn eller rektorn är med på mötena eller tar del av de protokoll som förs vid mötena. Det finns en planering för kollegialt lärande på skolan och de har ett årshjul som de följer.

Granskningen visar däremot att även om skolans arbets- och förhållningssätt till stor del är tydliga och kända av skolans personal så tillämpas de inte av alla lärare. Det framgår av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn att skolans arbets- och förhållningssätt inte tillämpas av alla lärare. I intervjuerna med personal och rektorn framkommer att lärarna känner till de olika policydokumenten, till exempel "Act Nova" (se område 2, Undervisning) och skolans ordningsregler, men att de ofta gör egna bedömningar om och när de ska tillämpas. Ett annat exempel är enligt lärare rutinen om omhändertagandet av mobiltelefoner som, enligt en undersökning som gjorts på skolan, enbart tre av tio lärare följer. Vidare framgår av intervju med rektorn att skolans arbets- och förhållningssätt introduceras för obehöriga lärare samt att en av förstelärarna tar emot nyanställda och att de får en mentor. Rektorn följer också upp att obehöriga lärare förstår sitt uppdrag och ser om de behöver stöd. En orsak till att lärarna inte följer de arbets- och förhållningssätt som beslutats på skolan anges i samtliga intervjuer vara att skolan sedan två år är en sammanslagning av två skolenheter och de olika kulturer som råder från tiden före sammanslagningen. Av inkommen dokumentation och av intervjun med rektorn framkommer att rektorn är av uppfattningen att skolan behöver fortsätta arbetet för att utveckla undervisningen och samsynen i kollegiet. En annan utmaning menar rektorn är att de behöver arbeta med att beslut som fattas följs av alla i kollegiet exempelvis att samla in mobiltelefonerna eller att arbeta utifrån överenskomna strategier för planering av undervisningen. Av samtliga intervjugrupper framgår också

att lärarnas olika förhållningssätt även påverkar studieron negativt (se område 3, Trygghet och studiero).

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla lärare.

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar verksamheten genom att försäkra sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck på undervisningen. Skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och kända av skolans personal men tillämpas inte av alla.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorerna ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen. Rektorerna ansvarar också för samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier.¹ För att stärka rektorns pedagogiska ledarskap är det viktigt att rektorerna skapar en organisation och förutsättningar för att undervisningen ska utvecklas. Rektorerna som utövar ett gott pedagogiskt ledarskap kommunicerar med lärarna om skolans uppdrag och utveckling samt tydliggör roller och stärker strukturer för att säkra att tänkta processer sker.²

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorerna att se till att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av all personal i syfte att utforma en organisation där kunskapsöverföring, utveckling och lärande står i centrum. Rektorerna bör fortsätta att

¹ Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Gy11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorerna ansvar.

² Skolinspektionen (2012:1), Rektors ledarskap med ansvar för den pedagogiska verksamheten, s 8 och 23

genomföra verksamhetsbesök, klassrumsobservationer och deltaga vid olika mötesforum för att säkerställa att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av all personal.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen ofta stimulerar och motiverar eleverna samt att eleverna i de flesta fall möts av höga förväntningar. Vidare visar granskningen att undervisningen till viss del är anpassad efter elevgruppen och dess förutsättningar och ofta stimulerar och utmanar eleverna. Granskningen visar att elever ofta ges tillfälle att reflektera över frågor utan förutbestämt svar samt att elever i de flesta kurser är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Granskningen visar att undervisningen är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Granskningen visar dock att syftet med undervisningen i flera fall är otydligt och att det är stor skillnad mellan lärare och ämnen hur undervisningen struktureras.

Stimulans och utmaningar i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen ofta stimulerar och motiverar eleverna samt att eleverna i de flesta fall möts av höga förväntningar. Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att lärarna är olika skickliga på att förmedla höga förväntningar och rektorn berättar att detta är frågor som hanteras inom ramen för kollegialt lärande. Lärare berättar att de förmedlar förväntningar både genom enskilda samtal, i gruppdiskussioner och genom skriftlig återkoppling. I intervju med elever framkommer att lärare har höga förväntningar på eleverna och är tydliga med vad som krävs men eleverna upplever också att det finns lärare vars förväntningar är lägre på elever som inte går ett högskoleförberedande program. Personal från

elevhälsan berättar att en del lärare har förutfattade meningar om att vissa av eleverna inte klarar av vissa saker och att de i kollegiet diskuterat hur lärare kan ge eleverna redskap att klara uppgifter istället för att sänka nivån på undervisningen. Av observationer samt av lärar- och elevintervjuer framgår att lärare utmanar och motiverar eleverna genom att medvetandegöra eleverna om nyttan med utbildningen inför framtiden, att koppla uppgifter och aktiviteter till "verkligheten" samt genom att använda humor. Lärare ger exempel på hur uppgifter i naturvetenskapliga ämnen utförs i samarbete med branschföretag och hur skrivuppgifter i svenska kan vara en insändare till tidningen i syfte att utmana och stimulera eleverna. Elever som har arbetsplatsförlagt lärande berättar att det fungerar som en motivator i sig och att lärare exempelvis uppmuntrat en elev att byta arbetsplats i syfte att ytterligare utmana eleven.

Granskningen visar att undervisningen till stor del är anpassad efter elevgruppen och dess förutsättningar och ofta stimulerar och utmanar eleverna. Av intervjuer med lärare och lektionsobservationer framgår att undervisningen är anpassad efter elevernas behov. Eleverna får exempelvis uppgifter som de kan lösa på olika sätt beroende på elevernas förkunskaper. Det kan handla om att arbeta med uppgifter kopplade till den egna platsen för arbetsplatsförlagt lärande eller välja material utifrån behov. Elever berättar att lärare anpassar undervisningen efter elevgruppen, exempelvis har elever fått arbeta mer med praktiska övningar efter att lärare märkt att eleverna inte lärde sig så bra av genomgångarna. Samtidigt berättar elever att vissa lärare inte anpassar undervisningen efter eleverna. Lärarna berättar att de anpassar undervisningen och provar vad som passar i en grupp och att det är en inlärningsprocess som de håller på med. Av intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framgår att lärarna är olika skickliga på att anpassa undervisningen och rektorn berättar att detta är ytterligare frågor som hanteras inom ramen för kollegialt lärande. Enligt rektorn är anpassning av undervisningens innehåll ett utvecklingsområde på skolan.

Reflektion och delaktighet

Granskningen visar att elever ofta ges tillfälle att reflektera över frågor utan förutbestämt svar samt att elever i de flesta kurser är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. I intervju med elever, lärare och personal från elevhälsan framkommer att undervisningen ofta innehåller övningar där eleverna får reflektera och tänka fritt. Eleverna berättar att lärare uppmuntrar till reflektion och säger att det inte finns något rätt svar. Lärare berättar att elever ges tillfälle att reflektera på egen hand men även ges tillfälle till reflektion i gruppdiskussioner. Lärare berättar vidare att det varierar mellan olika uppgifter hur mycket utrymme det finns

för reflektion men att det exempelvis i karaktärsämnen finns mycket plats för just reflektion. Lärare ger som exempel att praktiska uppgifter avslutas med reflektion kring förbättringsområden och att det finns tid för diskussion eftersom undervisningsgrupperna är förhållandevis små. Eleverna ges i undervisningen och under det arbetsplatsförlagda lärandet även tillfälle att reflektera över sitt eget lärande och ta ansvar för sitt lärande.

Granskningen visar att eleverna ges regelbundna möjligheter att planera och utvärdera undervisningen genom varierande metoder och elevernas synpunkter påverkar undervisningen. I samtliga intervjuer framkommer att eleverna delvis är delaktiga i planering och utvärdering av undervisning. Lärare och elever berättar att eleverna till exempel ofta har möjlighet att påverka hur en examinerande uppgift ska utformas eller lämnas in, vilket fokus ett arbetsområde ska ha eller hur en kurs ska planeras. Elever som har arbetsplatsförlagt lärandet berättar att det finns stort utrymme för eleverna att ha inflytande och välja hur uppgifterna ska genomföras på det arbetsplatsförlagda lärandet. Lärare i karaktärsämnen berättar att elev, lärare och handledare utvärderar det arbetsplatsförlagda lärandet tillsammans. Lärare ger som exempel att praktiska uppgifter avslutas med utvärdering kring förbättringsområden och att det finns tid för diskussion eftersom undervisningsgrupperna är förhållandevis små. Vidare berättar lärare att de ibland avslutar ett arbetsområde med öppna frågor om hur eleverna tycker att arbetet gått och varför. Dessutom har vissa mentorer diskussioner av utvärderande karaktär på mentorstiden. Som tidigare nämnts utvärderar eleverna även undervisningen en gång per termin och vissa lärare har utöver det kortare avstämningar.

Målfokuserad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen till viss del är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. I samtliga intervjuer och i lektionsobservationer ges exempel på hur lärarna genom ett aktivt lärarstöd arbetar för ett stödjande undervisningsklimat. Lärare går runt och hjälper eleverna, förklarar på olika sätt, försäkrar sig om att eleverna förstår och ger formativ återkoppling. Lärare berättar att de även arbetar aktivt för att elever som har arbetsplatsförlagt lärande ska få en arbetsplats och en handledare som passar eleverna. Vidare framgår av samtliga intervjuer att det beror på lärare och ämne huruvida undervisningen består av olika arbetssätt och arbetsformer. I vissa ämnen har läraren oftast genomgång, eleverna arbetar med uppgifter och ibland avslutas lektionen med en genomgång av det eleverna arbetat med. I andra ämnen finns bred variation av uppgifter och aktiviteter och eleverna ger exempel som att de ser på film, har diskussioner, laborationer och kopplar lektioners innehåll till exempel från "verkligheten". I intervju med elever som går yrkesförberedande program berättar

eleverna att de får arbeta med olika typer av uppgifter och aktiviteter under det arbetsplatsförlagda lärandet och att uppgifterna är kopplade till elevernas kurser.

Granskningen visar dock att det är stor skillnad mellan lärare och ämnen hur undervisningen struktureras och att syftet med undervisningen i flera fall är otydligt. I intervju med elever framkommer att det skiljer hur tydlig lektionsstrukturen är exempelvis när det handlar om hur lektioner inleds och/eller avslutas. Av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framgår att det finns ett gemensamt förhållningssätt, "Act Nova", gällande lektionsstruktur på skolan men att alla lärare inte följer den. Enligt lärare beror det på vilken elevgrupp läraren undervisar om lärarnas struktur för undervisningen följs eller inte, samtidigt framkommer i intervju med elevhälsans personal och rektorn att en tydlig lektionsstruktur är viktig för skolans elever och att tydliggörande pedagogik och strukturerad undervisning är fokusområden som skolan arbetar med. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår dock att syftet med olika arbetsmoment kan vara otydligt för eleverna. Vissa lärare går igenom syftet med arbetsmoment och uppgifter eller går igenom kursens syfte, centrala innehåll och betygskriterier vid kursstart men syftet är inte tydligt för eleverna i alla ämnen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna fortsätta att utveckla metoder för att tydliggöra syftet med lektionerna för eleverna och dess olika arbetsmoment.

Granskningen visar att syftet med olika arbetsmoment inte alltid är tydligt för eleverna. Till viss del tydliggör lärarna syftet med arbetsmoment för eleverna men flera av lektionernas moment saknar syfte som förklaras för eleverna. Det leder till att det finns en ökad risk att eleverna inte får ett sammanhang av undervisningen och att motivationen kan minska hos eleverna.

Enligt 1 kap. 4 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet syfta till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Vidare står det i 3 kap. 2 § skollagen att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna

förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Enligt läroplanen ska skolan ge eleverna möjligheter att få överblick och sammanhang. Eleverna ska få möjlighet att reflektera över sina erfarenheter och sitt eget sätt att lära och lärarna ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.³ Av Skolverkets allmänna råd om Betyg och provning framgår att läraren planerar och genomför undervisningen med utgångspunkt i syftet. När läraren planerar undervisningen kan de olika delarna av det centrala innehållet få olika mycket utrymme och kombineras på olika sätt utifrån ämnets eller kursens syfte.⁴ Vidare framgår av Skolverkets publikation Så använder du ämnesplaner att läraren gör professionella tolkningar och didaktiska val om hur det centrala innehållet ska behandlas på bästa sätt. Det ingår i lärarens professionella yrkeskunnande att avgöra hur det centrala innehållet kan ta form i olika undervisningsgrupper. Det är en central uppgift för lärare att planera och leda undervisningen med ett tydligt mål i sikte, men samtidigt ha beredskap för att ompröva, ändra och anpassa undervisningen beroende på hur den fungerar i den aktuella elevgruppen eller för enskilda elever. För lärarens lektioner, moment eller arbetsområden kan det vara meningsfullt att tala om mål som inte är så omfattande, det vill säga mål för det som läraren vill att eleverna ska lära sig och utveckla utifrån hur syftet och kursens centrala innehåll omsätts i undervisningen.⁵

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärare och personal från elevhälsan fortsätter att utveckla arbetet med undervisningen på så sätt att lektionerna innehåller en tydlig introduktion där syftet med lektionen och dess arbetsmoment tydliggörs. I det avseendet behöver rektorn leda arbetet med att stärka likvärdigheten så att alla elever möter en undervisning där syftet med olika arbetsmoment är tydligt för eleverna. I det sammanhanget kan det vara framgångsrikt att systematiskt ta vara på elevers synpunkter och idéer när det gäller undervisningens utformning. Det kan exempelvis ske inom ramen för de utvärderingar av undervisningen som redan genomförs på skolan. Gemensamma förhållningssätt på skolövergripande nivå som alla följer kan vara ett sätt att arbeta vidare på. Ett annat sätt skulle kunna vara att göra en inventering av de goda exempel som finns på skolan i syfte att delge alla lärare, exempelvis inom ramen för kollegialt lärande.

³ Förordningen (SKOLF 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Gy11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper.

⁴ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (2022) Betyg och provning s. 8

⁵ Skolverket (2022) Så använder du ämnesplaner, s 8-9.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att det finns ett gemensamt arbete för att skapa trygghet på skolan och att åtgärder vidtas för att öka tryggheten utifrån de behov som identifierats. Granskningen visar även att skolan till viss del har ett samlat arbetet kring studiero och att skolan har gemensamma strategier och förhållningssätt, men att det till viss del saknas samsyn i detta arbete.

Arbetet för trygghet

Granskningen visar att skolan bedriver ett gemensamt arbete med att skapa trygghet på skolan som bygger på kartläggning och analys av nuläget. Utifrån Skolinspektionens enkät, den tidigare nämnda utvärderingen som eleverna gör samt elevhälsans hälsoundersökning har en kartläggning genomförts och specifika områden med förbättringsbehov har identifierats. Genom kartläggningen har skolan identifierat otrygga platser och insatser har därefter genomförts. Elevernas tankar runt förbättringsområden på skolan har resulterat i att frukost nu serveras dagligen förutom onsdagar och med närvaro av främst av skolans kurator och studie- och yrkesvägledare. Detta har enligt samtliga intervjuade förbättrat de sociala relationerna på skolan och gett en känsla av gemenskap hos elever och personal med anledning att skolan bedriver undervisning i tre olika lokaler i staden. Av intervjuer med elever framgår att det finns ett främjande arbete kring trygghet. Exempelvis berättar de att elevkåren har ordnat med trivselaktiviteter på skolan i syfte att öka tryggheten samt att de har så kallade ambassadörer som har workshops som handlar om hur skolan ska bli bättre och tryggare. Exempel på förebyggande åtgärder som satts in för att förbättra tryggheten är att lärarna har extra tillsyn under den gemensamma frukosten och de har satt in extra personal på idrotten som resurs. Av samtliga intervjuer framgår att Nova gymnasium generellt är en trygg skola, så även på arbetsplatserna i

det arbetsplatsförlagda lärandet, och att det till stor del beror på de goda relationerna som råder mellan lärare och elever.

Studiero och lugn miljö

Granskningen visar att skolan har ett arbete kring att skapa studiero men att det till viss del saknas samsyn gällande gemensamma strategier och förhållningssätt. Eleverna berättar att skolan har satt in åtgärder för att förbättra studieron som att de ska ha bestämda platser och att vissa elever har fått byta grupp. Vidare har eleverna varit delaktiga i framtagande av skolans ordningsregler. Studieron har varit föremål för en utvärdering genom Skolinspektionens enkät och en attitydundersökning om upplevd studiero och trygghet på skolan. Resultaten har analyserats av undervisande lärare och personal från elevhälsan och har återkopplats till eleverna. Skolan har gemensamma strategier och förhållningssätt för att skapa studiero. Exempel på detta är ordningsregler i klassrummet, en åtgärdsrappa vid incidenter samt att elevhälsan medverkar under lektionstid för att tillsammans med pedagoger och elever konsekvent hantera incidenter enligt överenskommelse. Personal från elevhälsan berättar att det finns en policy för arbetet med studiero och att de har jobbat mycket med att lärarna ska ha ett samlat arbete för att skapa studiero. Det framgår dock av intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn att det inte råder samsyn kring om och hur dessa gemensamma strategier och förhållningssätt ska användas. Trots att det görs specifika insatser i vissa klasser tillsammans med personal från elevhälsan, vilket har gett viss effekt, är studieron ännu inte så god som lärare och rektorn önskar. Insatser som elevhälsan har genomfört är exempelvis enskilda samtal med elever, handledning till pedagoger samt tvärprofessionella observationer på grupp- och individnivå. Ytterligare en insats som gjorts för att förbättra studieron är att samla in elevernas mobiltelefoner, eller be att eleverna inte har mobiltelefonerna framme under lektionerna. En annan åtgärd för att främja studiero och fokus är att eleverna ombeds att fälla ner locken till sina datorer under muntliga genomgångar så att de kan fokusera på vad som sägs eller vad som ska diskuteras. Lärare och personal från elevhälsan berättar att det fungerar för det mesta men att det fortfarande är en utmaning i vissa klasser och framförallt för vissa lärare. De säger att alla lärare ska ha en klar och tydlig bild över vad som gäller men att arbetet ändå brister för vissa lärare. Rektorn säger att de behöver arbeta med studieron framöver eftersom alla lärare inte förhåller sig till det arbetssätt som de kommit överens om, till exempel arbetet med tydliggörande pedagogik, hantering av mobiltelefoner och ordningsreglerna. Av intervjuer med elever och personal samt inkommen dokumentation framgår att det generellt råder god studiero på skolan men att det finns vissa bekymmer med studieron i någon klass.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med samtlig personal fortsätta att utveckla en samsyn gällande skolans gemensamma strategier och förhållningsätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i undervisningen.

Granskningen visar att även om det finns ett visst arbete för att skapa, upprätthålla och vid behov återställa studiero finns det inte en samsyn kring användandet av gemensamma strategier och förhållningssätt vilket får till följd att det inte är studiero i alla klasser. För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs ett väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningsätt som höras av samtlig personal.

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. Av läroplanen framgår att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ I Skolinspektionens kvalitetsgranskning av skolans arbete för att skapa studiero framkommer att studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och ett tydligt ledarskap i klassrummet. Samma granskning visar också att lärares förutsättningar att skapa studiero i undervisningen påverkas av andra processer på skolan. Det handlar framför allt om skolans arbete med normer och värden och det främjande arbete som bedrivs av elevhälsan, men också om skolans samarbetskultur och gemensamma förhållningssätt.⁷

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare, elevhälsans personal och rektorn tillsammans fortsätter att utveckla arbetet kring studiero som påbörjats. På en övergripande enhetsnivå kan ett av målen vara att det gemensamma

⁶ Förordningen (SKOLF5 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Gy11) 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper.

⁷ Skolinspektionens kvalitetsgranskning (2016): Skolans arbete för att säkerställa studiero- det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också s 5-7, s 13-19.

förhållningssättet kring studiero ska omfattas av alla. Rektorn behöver sedan följa upp att alla lärare följer de gemensamma besluten om hur studiero ska skapas och upprätthållas. Att alla verkligen efterlever de gemensamt fattade besluten underlättar också för de lärare som behöver arbeta mer med att utveckla sitt ledarskap i klassrummet. Rent konkret kan arbetet med studiero till exempel bestå av att utifrån auskultationer mellan lärare lyfta goda exempel som kan ligga till grund för ett gemensamt lärande. Det kan vara exempel som belyser vikten av hur planering och genomförande av undervisningen påverkar studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i flera delar, men utvecklingsområde finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning följer upp lärarnas bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Vidare visar granskningen att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka vid bedömning och betygssättning och till viss del verkar för att lärarna använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg.

Rektorns uppföljning och analys av bedömningar och betygssättning

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning följer upp lärarnas bedömningar och betyg utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Som framgår av området Rektors ledarskap följer rektorn upp och gör viss analys av elevernas kunskapsresultat. Analysen av lärarnas bedömningar och betygssättning är dock begränsad då den inte har fokus på avvikelser kopplade till likvärdighet och bedömarkompetens utan snarare fokuserar på måluppfyllelse. Rektorn berättar att analysen inte utgår från olika perspektiv som eventuell skillnad mellan kursbetyg och resultat på nationella prov. Dock gör lärare i ämnesgrupper, på uppdrag av förstelärare, en analys av slutbetyg och resultat på nationella prov. Av intervju med lärare framgår att lärarna inte vet hur rektorn följer upp eller analyserar betyg eller om rektorn vet om lärarna sätter likvärdiga betyg. Rektorn säger att det enda som hen har analyserat hittills är elevernas många F i betyg samt att hen har tittat lite på genomströmningen.

Kvalitetssäkring av betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka vid bedömning och betygssättning och verkar till viss del för att lärarna ska göra likvärdiga bedömningar och sätta likvärdiga betyg. Av inkommen dokumentation och intervjuer med rektorn och lärare framgår att det finns forum för sambedömning i ämneslag och arbetslag där skolledning och alla lärare deltar och där det förs protokoll. Bedömning när det gäller arbetsplatsförlagt lärande diskuteras på så kallade trepartssamtal med elev, lärare och handledare. Av inkommen dokumentation och av intervju med rektorn framgår att skolan haft utbildningsinsatser gällande betyg och bedömning, exempelvis Skolverkets kurs för betyg och bedömning samt interna utbildningar kring formativt arbetssätt. I intervju med lärare framkommer att bedömning och betygssättning är ett av skolans prioriterade område från huvudmannen och att personalen får kompetensutveckling inom området av skolans förstelärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera avvikelser i lärares bedömning och betygssättning.

Granskningen visar att rektorns analys av betygssättningen är begränsad, liksom rektorns kännedom om eventuella avvikelser i betygssättningen. Rektorn har inte följt upp och analyserat eventuella avvikelser, exempelvis mellan nationella prov och slutbetyg, och det blir därmed svårt för rektorn att ta ansvar för att betygen som satts är rättvisande och likvärdiga.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Vidare framgår av 15 kap. 25 a § skollagen att vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. Av läroplanen framgår vidare att rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.⁸ Enligt Skolverkets allmänna råd betyg och prövning behöver rektorn kunna analysera om det finns avvikelser mellan till exempel

⁸ Förordningen (SKOLF 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Gy11) 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar.

betyg och nationella provbetyg i olika undervisningsgrupper. Det kan även handla om att undersöka skillnader till exempel utifrån kön eller socioekonomiska faktorer. Rektorn kan också analysera betygsfördelningen mellan olika elevgrupper i ämnen där det inte finns nationella prov. Om avvikelser eller skillnader förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte. Rektorn behöver vara särskilt uppmärksam på återkommande mönster.⁹

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i betyg i olika ämnen och årskurser samt mellan resultat på nationella prov och kursbetyg för att säkerställa likvärdigheten i lärarnas bedömningar. Rektorn behöver tillsammans med lärarna problematisera och kritiskt granska de förklaringar som presenteras. Förklaringarna behöver kopplas ihop med lärarnas kompetens, lärarnas tolkning av styrdokument eller kopplas till andra delar av skolans organisation och utmaningar. I arbetet med att främja likvärdig betygssättning behöver rektorn också bevaka att lärarna får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

På Skolinspektionens vägnar

X Therese Nilsson

Beslutsfattare

Signerat av: Therese Nilsson

X Christina Aro Östgren

Föredragande

Signerat av: Christina Aro Östgren

I handläggningen av ärendet har även utredarna Hilda Sjöberg och Jenny Fahlman medverkat.

⁹ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) Betyg och prövning, s. 48.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 4 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18–19 april 2023. Besöket genomfördes av Christina Aro Östgren och Hilda Sjöberg

Nova gymnasium i Simrishamns kommun har ca 250 elever som studerar på samhällsvetenskapliga programmet, ekonomiprogrammet, estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, barn- och fritidsprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet samt introduktionsprogrammet (programinriktat val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion).